

Rozhovor: Sochař Michal Trpák o českobudějovickém Umění ve městě

Město je racionální prostor. Je dobré do něj vnášet nová témata

Českobudějovický sochař Michal Trpák (1982) vytvořil desítky soch a podílel se na řadě architektonických projektů, stejně jako na organizaci různých sochařských výstav a sympozií. Jednou z nich je od roku 2015 Sculpture line v Praze a již od roku 2007 Umění ve městě v Českých Budějovicích. Letošní venkovní výstava nabízí přes dvacet instalací a trvá od června do konce září.

Vzpomenete si ještě, jak jste před 14 lety na soutoku Vltavy a Malše začínali? Bylo těžké přesvědčit samosprávu, aby vás pustila do veřejného prostoru?

Podnět k výstavě dala moje diplomová práce, kterou jsem vystavil na pěší zóně Lannovy třídy pod názvem Humanoidi. Další rok jsem s kolegy z VŠUP připravil premiérový ročník výstavy Umění ve městě. A zda to bylo těžké? Byl to nový projekt a my tehdy mladí, neklidní výtvarníci jsme si vše dělali sami. Od grafiky na plakáty po transport soch na přívěsných vozících až po samotnou instalaci.

Jak se akce během let změnila?

Hodně, má svůj produkční tým, představuje autory z Čech i zahraničí, rozšířila se do dalších jihočeských měst. A co mě těší nejvíc – čím dál více se v rámci výstavy realizují trvalé výtvarné intervence do veřejného prostoru.

Máte spočítáno kolik děl už takto České Budějovice získaly či viděly?

Nemáme, ale budou jich stovky.

Poutá stále zájem sponzorů, veřejnosti, města? Upadá, roste? Jak ji udržet?

Veřejnost výstavu už každý rok očekává, ozývají se také další města, která se chtějí do projektu zapojit. Letos poprvé jsou třeba součástí výstavy Volyně a Vodňany. Na druhou stranu zájem sponzorů bychom uvítali větší. Výzvou je představovat více zahraničních autorů a trvale oživovat veřejná místa měst.

Proč to je důležité?

Město je funkční racionální prostor a myslím, že je dobré do něj vnášet nová témata. Umění díky tomu, že nemá přímou funkci, je iracionální. Dokáže veřejný prostor oživit, vnést nové podněty k diskuzi a snad i obohatit jeho obyvatele a návštěvníky.

Loňská a letošní pandemie ho nepoznamenala?

Vzhledem k tomu, že Umění ve městě se odehrává ve veřejném prostoru, loni ani letos ho žádná omezení nepoznamenala.

Vidíte už při vymýšlení témat konkrétní prostor?

Ano, snažíme se propojovat místa s konkrétními sochami a projekty.

To byl i případ vašeho Lumbricina vedle cyklostezky u Kauflandu? Jak jste k té kombinaci ocele, litiny a živých rostlin dospěl?

Socha recykluje teplovodní podtrubí, které prostupuje naše město a tak se nabízelo parafrázovat toto prostupování jakýmsi červem – žížalou, která se občas objeví na povrchu a nakonec i vykoukne a chrlí zeleň. Českobudějovická teplárna nám poskytla potrubí a kolektiv autorů, v jehož čele jsem stál, ho přetvořil.

Kde byste ho rád viděl, až výstava skončí?

Může zůstat, kde je nebo se najde místo nové. Ještě na toto téma povedeme s teplárnou diskuzi.

A mimochodem, jak vidíte teplárnu z ulice?

Jezdím kolem ní do města, tedy jako industriálního tvora, který prochází evolucí a proměňuje se zvenku i uvnitř.

Děkujeme za rozhovor.

Kdo je: MgA. Michal Trpák, Ph.D.

Po maturitě na Střední uměleckoprůmyslové škole svaté Anežky v Českém Krumlově absolvoval pražskou VŠUP a doktorandské studium na AVU v Banské Bystrici (2012). Během studia absolvoval stáže na Taideninstitutu ve finském Lahti a na Emily Carr Institutu v kanadském Vancouveru. Vystavoval na desítkách výstav u nás i v zahraničí.

Foto:

Lumbricina - budějovický endemit je dílem kolektivu autorů UVN, hlavně pak Michala Trpáka. Ti vytvořili industriálního živočicha, vylézajícího na povrch a opět mizejícího pod zemí, jak prolézá CITY/město a budí city/emoce i díky kontrastu, industriálnímu tvarosloví a zelených rostlin, které vyměšuje do veřejného prostoru. Materiál tvoří neizolované trubky DN 250, rozdělovače a ventily ze zrušené výměňkové stanice českobudějovické teplárny.

Letos se dokončí horkovod na Novohradské

Českobudějovická teplárna letos dokončí v Novohradské ulici druhou i třetí etapu přechodu z páry na horkou vodu.

Druhá etapa, měřící zhruba 450 metrů, navazuje na loňskou část, od autobusové zastávky MHD Dopravní podnik k výměníkové stanici LBL. Práce zde začaly v dubnu a zahrnují i vybudování odbočky - vysazení horkovodu pro případné napojení zamýšlené rozvojové lokality Mladé.

V červenci pak naváže třetí etapa, která skončí v září. Během ní bude položeno na 250 metrů horkovodního vedení. Tím skončí i přechod z páry na horkou vodu podél této ulice.

Rekonstrukcí z páry na horkou vodu v této době projdou také všechny výměníkové stanice. Jedná se o VS LBL, VS Novohradská 736, VS Dopravní podnik, VS Dopravní podnik - lakovna a VS Hasiči ČD.

Zákazníkům to přinese komfortnější a kvalitnější dodávky tepla a teplé vody. Při samotné výrobě v teplárně se navíc ušetří palivo. Předpokládaná úspora primární energie dosáhne zhruba 9 050 GJ ročně. Na projekt teplárna získala finanční podporu ze zdrojů Evropské unie.

Článek je k dispozici také v [Teplárenském zpravodaji č. 35](#)

Letní teplárenský provoz začíná v Českých Budějovicích dneškem

Dnes ráno byla oficiálně ukončena topná sezona 2020/2021.

V Teplárně České Budějovice automatické regulace výměníkových stanic už dál

tepelnou energii nedodávají od ranních hodin. O ukončení topné sezony rozhoduje počasí. Stoupne-li průměrná denní teplota venkovního vzduchu ve dvou dnech po sobě nad 13 °C a předpověď počasí neočekává pokles ani pro následující den, pak lze topnou sezonu ukončit.

Topná sezona v jihočeské metropoli, kde centrální teplo odebírá přes 29 tisíc domácností, začala 24. září 2020 a končí po 252 dnech. Průměr poslední dekády je 238 dní, byla tedy oproti němu o 14 dní delší.

Dodávky teplé užitkové vody či tepla pro technologické účely poskytuje teplárna zákazníkům celý rok. Nicméně vytápění pro nevýrobní odběratele a domácnosti je sezonní. Teplárna je připravena zahájit vytápění vždy od konce srpna, neboť legislativa definuje otopné období od 1. září do 31. května následujícího roku. Ale fakticky o tom vždy rozhoduje aktuální počasí.

Podle vyhlášky se vytápění zahájí, když průměrná denní teplota venkovního vzduchu klesne pod +13 °C ve dvou dnech po sobě. Většinou to bývá v září, ať již zraje, v půlce či na jeho konci. A v letošním roce, díky chladnému květnu, otopné období skončilo až 2. června. Proto každá topná sezona trvá různý počet dnů.

Tato topná sezóna zároveň prověřila vysokou spolehlivost a odolnost provozu i rozvodných sítí městské teplárny, což svědčí především o dobré práci zaměstnanců, kteří i při velmi složité situaci, jakou přinesl Covid a přes přijatá protiepidemická opatření, zajistili, že nebyla ohrožena spolehlivost dodávek tepelné energie pro odběratele.

Nevěřte cenám z tepelných čerpadel, ale ověřte si jejich skutečnou výši.

Teplárna České Budějovice je městskou společností dodávající teplo pro vytápění budov a ohřev TUV. Společně s kogenerační výrobou elektrické energie tak

zajišťuje sdílenou službu, která naplňuje stále se zvyšující nároky na minimalizaci zátěže životního prostředí při zachování ekonomické výhodnosti a komfortu pro zákazníky na území města České Budějovice.

Součástí její dlouhodobé koncepce je zejména snížení spotřeby fosilních paliv, využívání lokálních zdrojů energie, diverzifikace palivových zdrojů (dodávky bezemisního tepla z Jaderné elektrárny Temelín do rozvodné sítě teplárny, využití dřevní štěpky a energetické využití komunálního odpadu) a v neposlední řadě také snižování ztrát ve výrobě i v soustavě zásobování tepelnou energií prostřednictvím optimalizace horkovodních a parovodních rozvodů.

Teplárna je úspěšná v čerpání dotací ze strukturálních fondů EU, proto řada uvedených investic je ve výdajích zvýhodněna a nedochází k významně negativnímu dopadu na cenu služeb.

Kampaně některých alternativních dodavatelů tepla, kteří nabízejí například tepelná čerpadla jako zdroje vytápění objektů, přitom obsahují nepravdivé či neúplné informace. Cítíme povinnost informovat zákazníky Teplárny České Budějovice a jejich obchodní partnery o tom, že v nabídkách a reklamních letáčích těchto alternativních dodavatelů je uváděna pouze část skutečných provozních nákladů, a to zpravidla jen náklady na elektrickou energii nutnou na provoz vlastního tepelného čerpadla.

Na tomto základě bývá mnohdy nepravdivě nadsazena výhodnost takových zařízení, jejichž instalace má pak pro zákazníka údajně představovat – ve srovnání s dodávkami teplárenských společností, poskytujících komplexní dodávku tepelné energie formou soustav zásobování teplem – až 50ti procentní úsporu ročních nákladů za teplo a cenu tepla ve výši 220 Kč/GJ.

Ceny Teplárny České Budějovice jsou cenami komplexními. Zahrnují veškeré skutečné náklady. Řídíme se vyhláškami Energetického regulačního úřadu (ERÚ). Mezi další výhody dálkového vytápění patří i bezstarostný provoz, neustálý dohled profesionálů nad funkčností celého systému a léty ověřená dostupnost nonstop servisu v případě nenadálých situací.

Na co si dát pozor? Co by měla celková cena za teplo z tepelného čerpadla obsahovat?

- náklady na palivo – elektřinu pro tepelné čerpadlo (pohon kompresoru,

pomocná zařízení) a náklady na distribuci elektřiny včetně stálých plateb za jistič

- celkové investiční náklady na pořízení zdroje
- náklady na tzv. inženýring (zpracování projektové dokumentace, vyřízení stavebního povolení, vypracování hlukové studie a další)
- náklady na stavební a technologické úpravy
- náklady na údržbu, servis a obsluhu zařízení
- náklady na navýšení elektrických jističů
- náklady spojené s úvěrem na realizaci nového zařízení
- náklady na odpojení od soustavy zásobování tepelnou energií (SZTE)

Stejnou problematiku nereálných cen tepla z tepelných čerpadel řeší na svých webových stránkách také Energetický regulační úřad pod názvem Co pohlídat v nabídce na tepelné čerpadlo? (viz www.eru.cz)

Hodnocení výhodnosti tepelného čerpadla by mělo vycházet ze skutečné ceny tepla, ve které jsou započteny všechny investiční a provozní náklady včetně amortizace zařízení a to při reálně dosažitelném průměrném topném faktoru zohledňujícím výstupní teplotu vody.

Pro ověření správnosti nabízené ceny tepla z alternativního zdroje zkuste využít níže uvedenou tabulku s modelovým příkladem bytového domu (24 domácností s roční spotřebou tepla na vytápění a ohřev vody 500 GJ, to je zhruba 21 GJ na jeden byt), který kalkuluje cenu tepla vyrobeného tepelným čerpadlem. Zde jsou uvedeny všechny důležité položky, které vstupují do výsledné ceny za GJ. Provedli jste kontrolu a skutečně vám vychází cena tepla z tepelného čerpadla jen 220 Kč na 1 GJ?

více čtete na straně 2 a 3 v [Teplárenském zpravodaji číslo 35](#)

Na teplárenském komínu výtopny Vráto se narodila sokolí mláďata

Jsou tři a měl by jim být jeden týden.

Letošní hnízdění provázelo nebývale chladné počasí, přesto bylo úspěšné a tři sokolí mláďata vypadají na kameře zdravě a vitálně. Jedná se už o třetí hnízdění vráteckého páru v řadě za sebou, vždy se mláďata narodila v první polovině dubna. Dohromady se tedy v budce instalované ve výšce 120 metrů narodilo již 10 mláďat.

Teplárna se na záchranném programu sokola stěhovavého podílí od roku 2016, kdy nechala na ochoz 160 metrového komínu umístit speciální hliníkovou budku, v níž se postupně usadil divoký nekroužkovaný sokolí pár.

Podle Tomáše Kollarczyka, místopředsedy představenstva městské teplárny, patří podpora populace ohroženého sokola stěhovavého mezi projekty, jimiž firma potvrzuje svůj odpovědný přístup k ochraně životního prostředí. „Významně se zabýváme mimo jiné ekologizací vlastního energetického provozu,“ doplnil.

Dění v sokolím příbytku lze sledovat na naší [webkameře](#)

Městská charita darovala teplárně dřevěnou sochu. Jako poděkování za podporu Budějcké stravenky pro lidi bez domova

Netradičního poděkování za podporu charitativního projektu Budějcká stravenka pro lidi bez domova se dostalo Teplárně České Budějovice od Městské charity. Ta jí předala originální dřevěnou sochu. Jedná se o březový sloup, který vznikl

v rámci benefiční akce Sochy pro Budějckou stravenku.

„Nedávno, 27. března, to byl rok od vzniku projektu Budějcká stravenka. A bez místních patriotů a donátorů jako je právě teplárna, bychom ho těžko uváděli do života,“ říká Vít Fialka, duchovní otec projektu a ředitel Městské charity.

Ta chce tímto způsobem, stravenkou na teplé jídlo, motivovat osoby bez domova k postupnému utváření pracovních návyků a zapojení do pracovního procesu. Třikrát týdně se proto pod vedením dobrovolníka z charity Františka Kynčla podílí stále početnější skupina na úklidu města. Odměnou jim je za hodinu práce stravenka v hodnotě 60 Kč. Takto se za měsíc rozdá zhruba 360 stravenek. Do projektu se dosud zapojilo více než 120 lidí bez domova, kteří svou prací získali přes 4000 stravenek.

„Touto akcí jsme rozšířili spolupráci s Městskou charitou. Je to konkrétní pomoc, konkrétním lidem, kteří se i v nouzi snaží zapojit do aktivního života. Dar v podobě sochy nás opravdu potěšil a rádi bychom se o ni podělili s veřejností,“ uvedl Václav Král, předseda představenstva teplárny.

Na počátku projektu stála iniciativa, která ve spojení s Městskou charitou, a díky podpoře magistrátu, získala současnou podobu. Projekt nepřerušily mrazy, epidemiologická opatření ani koronavirus.

„Za svou kontinuitu vděčí právě podpoře dárců a neuvěřitelné obětavosti dobrovolníka Františka Kynčla,“ dodal Vít Fialka.

Pro skulpturu, jejímž autorem je právě František Kynčl, bude městská teplárna hledat vhodné místo ideálně na svých pozemcích. Do výběru lokality se budou moci zapojit i veřejnost v rámci internetové ankety, kterou teplárna připravuje.

Stavba nového horkovodu na

Okružní pokračuje od kruhového objezdu k ulici Trocnovská

Výstavba horkovodního zásobování lokality Světlíky v Českých Budějovicích už pokročila do dalších etap a přinese i nové dopravní omezení.

Na podzim zahájená stavba horkovodu podél Okružní ulice v úseku ulice Trocnovská – Výtopna Vráto byla dokončena letos ke konci ledna, k 1. únoru pak bylo zrušeno dopravní omezení v daném úseku a obnovena obousměrná průjezdnost.

V současné době pokračují práce na dalších etapách, tj. od kruhového objezdu na Okružní po ulici Trocnovskou. Od 15. února zde bude doprava řešena kyvadlově pomocí semaforů po etapách a v předpokládaných délkách výstavby tak, jak je uvedeno v příložené situaci. Předpokládaný termín ukončení prací je v létě 2021. Vjezdy do průmyslových areálů a přilehlých ulic budou zachovány.

Za případné nepříjemnosti, ke kterým může dojít v souvislosti s těmito pracemi, se omlouváme a děkujeme veřejnosti za pochopení.

Krajský soud zapsal dceřinou společnost ZEVO Vráto

Od 20. ledna 2021 je součástí teplárny.

Novou součástí Teplárny České Budějovice se od 20. ledna 2021 stala dceřiná společnost ZEVO Vráto a.s. se základním kapitálem dva miliony korun, toho dne zapsaná Krajským soudem v Českých Budějovicích. Sídlo má v Okružní 632 a její správní radu tvoří předseda Václav Král, místopředseda Tomáš Kollarczyk a člen Martin Žahourek.

Byl tak dokončen proces, o němž loni 23. listopadu rozhodla rada města, která vykonává práva jediného akcionáře teplárny. Rada současně schválila i změnu stanov, zaručující vlastníkovu plnou kontrolu nad fungováním dceřiné společnosti.

Jde o součást organizačního, ekonomického a právního uspořádání, souvisejícího se zamýšlenou výstavbou a provozováním zařízení na energetické využití odpadů. Firma ZEVO Vráto se stává i subjektem postupně zahajovaných veřejnoprávních řízení spojených se stavbou tohoto zdroje.

Modernizovanou Jihočeskou vědeckou knihovnu vytápí CZT

Přístavba a rekonstruované prostory o ploše téměř dva tisíce metrů čtverečních pojmu více než 130 tisíc titulů knih ve volném výběru. Zřizovatelem JVK je Jihočeský kraj

Modernizace byla zahájena v dubnu 2019. Důvodem rekonstrukce a přístavby byl fakt, že dosavadní knihovna nenabízela dostatek prostoru pro volný výběr literatury.

„Původní objekt vznikl jako muzeum dělnického revolučního hnutí a velikostí ani členěním už současným potřebám moderního knihovnictví nevyhovoval,“ říká Ivo Kareš, ředitel knihovny.

Díky novým prostorám bude čtenářům umožněn volný výběr knih, na který jsou zvyklí z dalších půjčoven a poboček Jihočeské vědecké knihovny v Českých Budějovicích. Její služby v běžném, nekoronavirovém roce využije ročně na 290 tisíc návštěvníků. Knihovníci věří, že s novým zázemím a širšími službami výrazně překročí třistatisícovou hranici. Čtenáři mají k dispozici moderní technologie a mohou si svazky vybírat v přehledných regálech.

Na distribuční teplárenskou síť byl původní objekt současné knihovny připojen v roce 1974 a teplárna do něj od té doby dodává nízkotlakou páru pro přípravu

teplé vody a vytápění. V roce 2001 se původní výměníková stanice rekonstruovala a v příštích letech se počítá s další modernizací, která přispěje k ještě efektivnějšímu zásobování těchto technicky rozličných budov. Ty jsou propojené a tvoří jeden provozní celek.

Na realizaci projektu v celkové ceně 168 milionů korun byla získána dotace EU ve výši 105 milionů, 5,8 milionu šlo ze státního rozpočtu a více než 57 miliony se podílel Jihočeský kraj.

Nejen teplo, ale i elektřinu z teplárny využívají obyvatelé Českých Budějovic

Teplárna vyrobí společně s teplem elektřinu pro polovinu krajského města

Městská společnost Teplárna České Budějovice očekává, že letos do distribuční sítě dodá celkem 75 000 MWh silové elektřiny. Tuto produkci v posledních měsících navyšuje i letos modernizovaná turbína TG 6 a její optimální řazení s dalšími turbínami TG4 a TG5. Okamžitý výkon se tím zvýšil až o 5,7 MWe při stejné spotřebě páry.

Teplárna aktuálně dodává do sítě společnosti E.ON přibližně 25 MW elektřiny. Tento výkon teoreticky stačí k pokrytí spotřeby poloviny odběrných míst v Českých Budějovicích. Celé město, tedy zdejší domácnosti, firmy a instituce, jí spotřebovávají zhruba 55 MW.

Teplárna tedy velkou měrou přispívá k decentralizaci výroby elektřiny a představuje důležitý prvek stabilizace elektrizační soustavy v centru krajského města i jeho nejbližším okolí. Tento tradiční zdroj hraje v energetické koncepci města klíčovou roli. V kogeneračním režimu totiž hospodárně a stabilně vyrábí

elektrickou energii společně s teplem.

Význam pro bezpečnost dodávek ještě vzroste, podaří-li se na území města připravit tzv. ostrovní provoz. To by například umožnilo snížit možné negativní důsledky plošného a dlouhodobého výpadku elektřiny z externích zdrojů (tzv. blackout). Byla by to pojistka v čase krize, umožňující „start ze tmy“ a provoz prvků kritické infrastruktury pomocí chytrých sítí (smart grids).

Spotřeba elektřiny v České republice se neustále zvyšuje. Za nárůstem stojí hlavně odběry na hladině velmi vysokého a vysokého napětí, zatímco maloodběr na hladině nízkého napětí klesl jak u podnikatelů, tak u domácností.

Technologie orientované pouze na sluneční záření a vítr nemohou energie vyrábět stabilně a akumulace není stále systematicky vyřešena.

Moderní kapacity Teplárny České Budějovice postavené v blízké době na distribuci bezemisního tepla z jaderné elektrárny Temelín, na zpracování místních obnovitelných zdrojů energie jako biomasy či komunálního odpadu, a využívající akumulační schopnosti své distribuční sítě, budou tedy i v budoucím energetickém mixu mít stále své pevné místo.

Viz tisková zpráva:

[Elektřina z teplárny vystačí pro polovinu Českých Budějovic](#)